

Medlem af Inatsisartut Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqtigiit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 127 om førtidspensionsreform

Kære Naaja H. Nathanielsen

Tak for dine spørgsmål vedrørende Naalakkersuisuts førtidspensionsreform.

1.

Naalakkersuisut har varslet at ”differentierede satser” bliver en del af førtidspensionsreformen.

A) Hvilke slags kategorier vil man inddele førtidspensionisterne i fremover?

Fremadrettet vil der være tre kategorier. Der henvises til §§ 16-18 i forslag til ny førtidspensionslov. Uddrag af lovforslaget lyder:

§ 16. Laveste førtidspension tilkendes ansøgere med en arbejdsevne mellem 51 pct. og 75 pct.

§ 17. Mellemsste førtidspensions tilkendes ansøgere med en arbejdsevne mellem 26 pct. og 50 pct.

§ 18. Højeste førtidspension tilkendes ansøgere med en arbejdsevne mellem 0 og 25 pct.

B) Hvilke kriterier skal være afgørende for, om man får den ene eller den anden sats?

Det afgørende kriterium for, hvilken sats førtidspensionisten indplaceres på, er arbejdsevnen. Der henvises til §§ 16-18 i forslag til ny førtidspensionslov.

2.

Naalakkersuisut ønsker i højere grad at ”aktivere” førtidspensionister. Hvad dækker dette begreb præcist over?

Der er behov for at nytænke hele førtidspensions-, revaliderings- og fleksjobområdet, således at flere bringes fra passiv forsørgelse til at kunne udnytte deres muligheder for at forbedre deres livskvalitet ved at indgå i et aktivt arbejdsliv. Mange – især yngre førtidspensionister – formodes at ville opleve en ganske betydelig forbedring af deres levevilkår og livskvalitet igennem at få mulighed for en stabil og varig tilknytning til arbejdsmarkedet

25. juni 2014
Sagsnr. 2014-096002
Dok. Nr. 1616230

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: lian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Målet med reformerne er således, at der i højere grad fokuseres på personens ressourcer og på at udvikle den enkeltes arbejdsevne for at sikre fodfæste på arbejdsmarkedet frem for passiv forsørgelse.

Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked har i sit høringssvar oplyst, at ved overgangen fra at være førtidspensionist til eventuel genindtrædelse til arbejdsmarkedet kan der være tale om et afklaringsforløb med følgende aktiviteter:

- 1) Arbejdsprøvning, der foregår i offentlige eller private virksomheder.
- 2) Erhvervsmodnende eller afklarende aktiviteter som undervisning på FSA/FSAU, kurser, højskole, jobindslusningsprojekter.

Formålet med arbejdsprøvning er at få en afklaring af arbejdsevnen og få belyst evt. skånehensyn, instruktionsforståelse, håndelag, samarbejdsevne m.v. Resultatet af arbejdsprøvning bruges til yderligere afklaring af revalideringsmulighederne. Afklaringen kan også ske gennem, erhvervsmodnende og erhvervsintroducerende kurser, undervisning på FSA/FSAU niveau m.v.

3.

Naalakkersuisut nævner selv, at aktivering kan være kurser og omskoling. Er dette en udtømmende liste over aktiveringsformer, eller vil der også indgå andre typer aktivering??

Man må gå ud fra, at der med spørgsmålet tænkes på revalideringsforløb og de tilbud et revalideringsforløb kan indeholde. Revalideringsforløbet skal jf. de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.1 være individuelt tilpasset og kan bl.a. bestå af kurser, omskoling, praktik mv.

Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked har i sit høringssvar oplyst, at den enkeltes behov har betydning for, hvilke initiativer der iværksættes. I revalideringsforordningen vil mulighederne for revalidering bl.a. være arbejdsprøvning, erhvervsmodnende eller afklarende aktiviteter, oplæring- eller optræningsprogrammer, som kan foregå i såvel offentlige som private virksomheder. Uddannelse kan både være kompetencegivende uddannelse og kurser af længere eller kortere varighed, ligesom det kan være kurser i såvel offentligt som privat regi.

Virksomhedsrettet revalidering kan bestå i en egentlig faglig uddannelse, arbejdsoptræning, tillæring, oplæring eller omskoling.

4.

Naalakkersuisut har varslet, at særligt unge førtidspensionister skal aktiveres og vurderer, at dette vil højne deres levevilkår.

A) Betyder det, at man fremover vil bruge alder, fremfor arbejdsevne eller helbredstilstand, som et kriterium for, om man skal i aktivering?

Nej. Tilkendelse af førtidspension skal fortsat være betinget af, at arbejdsevnen er varigt nedsat. Arbejdsevnen kan dog være helt eller delvist nedsat, således at en person kan tilkendes fuld eller nedsat førtidspension afstemt efter personens reelle arbejdsevne. Borgere med nedsat førtidspension vurderes at have så stor en restarbejdsevne, at de vil kunne varetage et job enten på det ordinære arbejdsmarked eller i et fleksjob eller lignende. Dermed vil de kunne supplere deres pensionsindkomst med en arbejdsindkomst. Jf. de almindelige bemærkninger afsnit 2.

B) Vil førtidspensionister, der aktiveres, få en højere sats end førtidspensionister, der ikke kan komme i aktivering?

Nej. Der lægges med reformen op til, at der indføres differentierede satser afhængigt af den enkelte førtidspensionsansøgers arbejdsevne jf. de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.1. Se i øvrigt svar på spm. 4A.

C) Vil førtidspensionisten blive straffet økonomisk, hvis vedkommende ikke kan eller ikke ønsker at deltage i aktivering?

Nej. Ansøgere om førtidspension, som ingen arbejdsevne har, tilbydes ikke revalideringsforløb. I disse tilfælde kan der direkte tages stilling til ansøgningen om førtidspension. Der kan være tale om personer med så åbenlyse funktionsnedsættelser, at det ikke giver mening at forsøge at vurdere og successivt udvikle arbejdsevnen igennem revalideringsforløb eller andre foranstaltninger.

D) Hvordan vil man højne levevilkårene for de førtidspensionister der ikke skal i aktivering?

I det tilfælde, hvor førtidspensionisten ikke deltager i et revalideringsforløb skyldes dette førtidspensionistens personlige forhold. Dermed vil der skulle iværksættes foranstaltninger efter andre regelsæt.

5.

Naalakkersuisut anfører, at man ønsker at ”ligestille førtidspensionister uanset bosted” Dette bedes uddybet.

A) På hvilke områder forekommer der i dag forskelsbehandling pga. bosted?

Naalakkersuisut ønsker at øge antallet af offentligt støttede jobs over hele landet. Dette gælder også i områder, hvor det private arbejdsmarked på nuværende tidspunkt ikke kan tilbyde beskæftigelse. Naalakkersuisut ønsker at skabe mulighed

for, at førtidspensionister over hele landet kan udnytte de ressourcer, som førtidspensionisten har.

B) Hvordan vil man fremover sikre ensartede vilkår for førtidspensionister over hele landet?

Der henvises til svar 5A.

C) Forventer Naalakkersuisut, at aktivering vil kunne ske lokalt eller vil en del af aktiveringen skulle foregå udenfor ens bosted?

Naalakkersuisut forventer, at der i stort omfang vil være mulighed for at gennemføre et afklarings- og revalideringsforløb lokalt.

6.

A) Hvor stor en andel af de nuværende førtidspensionister vurderes at kunne indgå på arbejdsmarkedet fremover, fordelt på hhv. fuld tid eller nedsat tid?

Naalakkersuisut skønner, at 15 pct. af de nuværende førtidspensionsmodtagere under 60 år i forbindelse med revurderingen vil komme ud af førtidspensionssystemet, heraf vil 90 pct. overgå til et revalideringsforløb og 10 pct. vil komme i ordinær beskæftigelse.

Af de resterende revurderinger af de under 60 årige, skønnes 70 pct. at ville blive placeret på højeste førtidspension, 20 pct. at ville blive placeret på mellemste førtidspension og endelig 10 pct. at ville blive placeret på laveste førtidspension.

B) Hvilke typer jobs har man særligt i tankerne?

Naalakkersuisut ønsker med reformen at styrke jobmulighederne, som kan omfatte de personer, som ikke evner at arbejde fuld tid på arbejdsmarkedets normale vilkår. Særligt skal offentligt støttede jobs styrkes betydeligt. Der vil være tale om arbejdsmuligheder, hvor der tages hensyn til borgerens begrænsninger i arbejdsevnen.

På denne måde vil det være muligt at få folk i arbejde, som ikke evner at arbejde på arbejdsmarkedets normale vilkår.

C) Har man drøftet muligheden for flere skånejobs og deltidsjobs med arbejdsmarkedets parter?

Førtidspensionsreformen forventes at træde i kraft i juli 2015. Inden tidspunktet for lovens ikrafttrædelse forventer Naalakkersuisut i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, at der skabes skånejobs, deltidsjobs mv., der vil kunne imødekomme behovet.

7.

Naalakkersuisut varsler, at førtidspensionister skal have revurderet deres arbejdsevne.

A) Hvad vil denne revurdering indebære?

Tilkendt førtidspension revurderes, da arbejdsevnen kan ændre sig over tid. På baggrund af revurderingen foretages der en beskrivelse af, hvilket arbejde og i hvilket omfang førtidspensionisten formår at arbejde.

B) Hvilke fagpersoner skal bidrage til revurderingen?

Ved revurdering af arbejdsevnen vil der i hver kommune være et lokalt nævn bestående af 3 medlemmer med ekspertise inden for det sociale, beskæftigelsesmæssige, uddannelsesmæssige samt det sundheds- og lægefaglige område.

C) Hvornår forventes dette arbejde at være tilendebragt?

Revurdering af tilkendt førtidspension forventes at være gennemført senest fem år efter lovens ikrafttrædelse.

D) Vil det være alle nuværende førtidspensionister der skal igennem en revurdering?

Såfremt førtidspensionisten er over 60 år ved lovens ikrafttræden vil førtidspensionisten ikke blive revurderet. Der henvises til lovforslagets § 46.

Revurdering af arbejdsevnen vil ikke blive foretaget, når vedkommendes forhold taler mod revurdering. Der henvises til lovforslagets § 14, stk. 5.

8.

Hvilke målsætninger har Naalakkersuisut omkring den påtænkte førtidspensionsreform i relation til:

A) Samfundsøkonomien?

Naalakkersuisuts målsætning med reformen er, at der skabes incitament og mulighed for at udnytte de ressourcer, som pensionisten har.

Ved at opprioritere indsatsen for at få den enkelte borger tilbage på arbejdsmarkedet investeres der i førtidspensionisten og dennes mulighed for fremadrettet at stå for at skabe egen indtægt. Gennem øget livskvalitet og selvværd formodes udgifterne til førtidspension på sigt at falde.

B) Antal blivende arbejdspladser?

Naalakkersuisut ønsker at udvide antallet af offentligt støttede jobs, hvorfor Naalakkersuisut prioriterer, at der fremadrettet skal være større fokus på arbejds-

plaser i offentligt regi. Henset til, at Naalakkersuisut forventer, at der fremadrettet både i offentligt såvel som i privat regi sikres arbejdspladser, der kan imødekomme personer med nedsat arbejdsevne, så er det Naalakkersuisuts forventning, at der fremadrettet bliver flere blivende arbejdspladser.

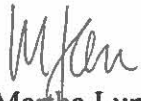
9.

Hvorledes vil Naalakkersuisut samlet sikre, at omskolede eller aktiverede førtidspensionister ikke havner i arbejdsløshedskøen?

Der henvises til spørgsmål 8B.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Martha Lund Olsen